

IQM1313 จัดการธุรกิจบริการ

อาจารย์พรรณนลิน สัจญกร

วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

Q1

มีธุรกิจใดในโลกบ้างที่ปราศจากการบริการ
เป็นไปได้หรือไม่ว่า...

การประกอบธุรกิจใดก็ตาม ไม่จำเป็นต้องมีการบริการ

???

THE BEST SERVICE IS NO SERVICE

THE BEST SERVICE IS NO SERVICE = การบริการที่ดีที่สุดก็คือการไม่ต้องบริการ

(BILL PRICE และ DAVID JAFFE)

เห็นด้วยกับคำกล่าวนี้ไหม

สถานการณ์จำลอง - SCENARIO

สถานการณ์ที่ 1: ณ ร้านอาหารแห่งหนึ่ง

ลูกค้าเดินเข้าไปนั่งที่โต๊ะเรียบร้อย บริกรนำเมนูมาให้เลือกอาหาร พร้อมทั้งจด ทวนคำสั่งทุกอย่างครบ จนกระทั่งนำอาหารมาเสิร์ฟ จากนั้นบริกรก็ยืนอยู่ใกล้ๆ บริเวณโต๊ะของลูกค้า ลูกค้าก็คุยกันไปหว่าเราะกัน บริกรก็ยืนฟังแล้วยิ้ม พร้อมทั้งหว่าเราะด้วยในทุกๆ คำสนทนาที่ลูกค้าคุยกัน

สถานการณ์จำลอง - Scenario

สถานการณ์ที่ 2: ณ แผนกเสื้อผ้าสตรี ในห้างสรรพสินค้าแห่งหนึ่ง

ลูกค้าเดินเลือกซื้อเสื้อผ้า พนักงานเดินเข้ามาทักทายต้อนรับ จากนั้นก็เดินตามลูกค้าไปเรื่อยๆ หากลูกค้าไปหยิบจับสินค้าชิ้นใด พนักงานก็จะรีบเดินเข้าไปแจ้งราคา หลังจากลูกค้าหยิบสินค้ามาดูแล้ววางลง พนักงานก็จะเข้าไปจับสินค้าให้วางเข้าที่เดิมพร้อมปิด ชยับให้สินค้าเข้าที่

สถานการณ์จำลอง - Scenario

สถานการณ์ที่ 3: ณ บริเวณตู้เอทีเอ็มของธนาคาร
ผู้สูงอายุชายหญิงคู่นี้กำลังสนทนากัน

ผู้ชายพูดว่า “ผมก็เคยไปต่อคิวใช้บริการที่สำนักงานสาขาของธนาคารนะ
แต่ยังไงผมก็ชอบบรรยากาศแบบให้ผมทำอะไรมากกว่า” ผู้หญิงพยักหน้ารับคำ
(ลูกตำราู้สึกชื่นชอบกับระบบการให้บริการผ่านเครื่องเอทีเอ็มมากกว่าการไปรับบริการจากพนักงาน)

SCENARIO ANALYSIS

สถานการณ์ทั้ง 3 เป็นการยึดติดกับความคิดว่า การบริการจะต้องมีการ
ปรนนิบัติพินอบพิเทาลูกค้า คอยใส่ใจลูกค้าตลอดเวลา
หากผู้บริหารบริษัทใดหรือแบรนด์ใดมีแนวคิดให้พนักงานปฏิบัติต่อลูกค้าเช่นนี้
คงจะต้องนำมาพิจารณากันใหม่ถึงความต้องการลูกค้าที่แท้จริง
โดยต้องคำนึงถึงลูกค้าว่า ในแต่ละสถานการณ์นั้น ลูกค้าต้องการบรรยากาศ
หรือแนวทางในการรับบริการแบบใด

SCENARIO ANALYSIS

สถานการณ์ทั้ง 3 ข้างต้นนี้ สามารถแก้ปัญหาด้วยการใช้แนวความคิดที่ว่า การบริการที่ดีที่สุดคือการไม่ต้องบริการ กล่าวคือ บริการร้านอาหารไม่จำเป็นต้องดูแลลูกค้าอย่างใกล้ชิดประหนึ่งเป็นเพื่อนร่วมสนทนาร่วมสนุกไปกับลูกค้า แต่การให้บริการยืนอยู่ห่าง ๆ คอยสังเกตลูกค้าทั่วทุกโต๊ะ หรือในเขตที่ตนรับผิดชอบ เพื่อพร้อมจะให้บริการหากลูกค้าต้องการความช่วยเหลือใด ๆ หรือต้องการสิ่งใดเพิ่มเติม

SCENARIO ANALYSIS

ในกรณีของพนักงานแผนกเสื้อผ้าก็เช่นกัน พนักงานเพียงแต่กล่าวคำต้อนรับ
ทักทาย และปล่อยให้ลูกค้าเดินเลือกชม ไม่ควรเดินตามลูกค้าทุกฝีก้าวจนทำให้
ลูกค้ารู้สึกว่าคุณกวดขัน

SCENARIO ANALYSIS

การบริการที่ดีที่สุดไม่จำเป็นต้องใส่ใจลูกค้าจนมากเกินไปจนเกิดความพอดี แต่การปล่อยให้ลูกค้าเป็นอิสระจากพันธนาการ ในขณะที่เดียวกันผู้ให้บริการ ต้องกระทำตนเองให้อยู่ในสายตาลูกค้า เมื่อลูกค้าเรียกจึงเข้าไปให้ความช่วยเหลือ สถานการณ์ทั้งสามสะท้อนให้เห็นว่า ถ้าบริษัทหรือแบรนด์ใดมีระบบที่ดีมีมาตรฐาน ลูกค้าสามารถช่วยเหลือตัวเองได้ ก็จะทำให้ลูกค้าพึงพอใจที่จะกระทำทุกอย่างด้วยตนเอง นอกจากนี้แบรนด์นั้นยังสามารถลดต้นทุนการจ้างพนักงานอีกทางหนึ่ง อีกด้วย

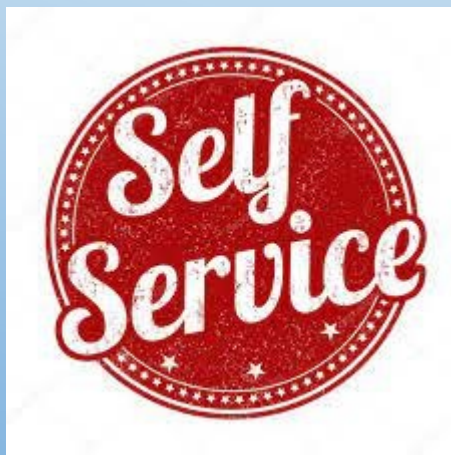
แต่ถึงแม้ว่า การบริการที่ดีที่สุดคือการไม่บริการ(จนเกินพอดี) กับลูกค้า
อย่างไรก็ตาม สัมผัสแห่งความเป็นมนุษย์ (HUMAN TOUCH) ก็ยังคงมีความ
สำคัญ เพียงแต่ระบบและกลไกอัตโนมัติต่าง ๆ จะสามารถเข้ามาช่วยลด
ความไม่เสถียรของอารมณ์ของพนักงานและบุคลากร และลดจุดด้อยของการ
บริการที่อาจจะมีคุณภาพไม่คงที่และไม่แน่นอน ทำให้เกิดความคงที่และความ
แน่นอนของการบริการนั่นเอง

(ดัดแปลงจากการบริการที่ดีที่สุดคือการไม่บริการ โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์เสริมยศ ธรรมรักษ์

[HTTPS://SERMYOS.COM/](https://sermyos.com/))

ไม่มีธุรกิจใดปราศจากบริการ แม้แต่ร้านค้าที่บอกว่า “บริการตนเอง” หรือ “SELF SERVICE” ก็ยังต้องมีการบริการจากพนักงานคอยแนะนำวิธีใช้ ขั้นตอน หรือช่วยเหลือหากลูกค้ามีปัญหา รวมทั้งการเติมสินค้าในกรณีซึ่งสินค้าหมด ดังนั้นการบริการจึงมีความสำคัญและจำเป็นต่อธุรกิจทุกประเภท ทุกอุตสาหกรรม

การจัดการธุรกิจบริการ

ธุรกิจ (BUSINESS) คืออะไร

(กิจกรรมระดมสมอง)

- การประกอบอาชีพ ส่วนประกอบ: เจ้าของ ลูกค้า สินค้า กิจกรรม
- การผลิตสินค้าและบริการ: กำไร

การจัดการธุรกิจบริการ

ส่วนประกอบสำคัญของธุรกิจได้คือ

1. การผลิต (PRODUCTIONS) คือ การดำเนินกิจกรรมการผลิตต่าง ๆ อาทิ เช่น วัตถุดิบสำหรับการผลิต สินค้าสำเร็จรูป ผลิตผลทางการเกษตร เป็นต้น

2. การบริการ (SERVICES) คือ การดำเนินกิจกรรมของธุรกิจเกี่ยวกับการให้บริการ ที่สามารถสนองตอบความพึงพอใจของลูกค้า เช่น การให้บริการที่ปรึกษา ทางการเงิน การให้บริการโรงแรม การขนส่ง เป็นต้น

การจัดการธุรกิจบริการ

3. การจัดจำหน่าย (DISTRIBUTIONS) คือ การดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับการกระจายและจำหน่ายสินค้า ทั้งสินค้าอุตสาหกรรม และ สินค้าสำหรับผู้บริโภค

4. กำไร (PROFIT) คือ ผลตอบแทนที่ผู้ดำเนินธุรกิจจะได้รับจากการดำเนินงาน โดยเกิดจากผลต่างระหว่างรายได้ของธุรกิจและต้นทุนในการดำเนินงาน ดังนั้น กำไรจึงเป็นสิ่งจูงใจในการดำเนินธุรกิจ

อย่างไรก็ตามผู้ดำเนินธุรกิจต้องรับความเสี่ยงจากการดำเนินงานด้วยเช่นกัน

ธุรกิจมีความสำคัญอย่างไร

- มนุษย์ทุกคนมีความต้องการที่เหมือนกันอยู่ 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ
ประเภทแรก ความต้องการที่จำเป็นขั้นพื้นฐานต่อการดำรงชีวิต (NEEDS)
ได้แก่ ปัจจัย 4 คือ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย และยารักษาโรค
ประเภทที่สอง ความต้องการในสิ่งที่มนุษย์อยากมี (WANTS)
แต่ถ้าไม่มีสิ่งเหล่านี้ มนุษย์ก็ยังสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้
ตัวอย่างเช่น รถยนต์ โทรศัพท์ เครื่องปรับอากาศ เป็นต้น

ธุรกิจมีความสำคัญอย่างไร

ดังนั้นธุรกิจจึงมีความสำคัญต่อการดำเนินธุรกิจของมนุษย์
เพราะธุรกิจเป็นแหล่งผลิตสินค้าและบริการ เพื่อสนองความต้องการ
ของมนุษย์ทั้ง 2 ประเภทดังที่กล่าวมาแล้ว

ธุรกิจมีความสำคัญอย่างไร

สินค้าคือ สิ่งของที่มีตัวตน สามารถมองเห็นและจับต้องได้ เช่น
รถยนต์

อาหาร

เสื้อผ้า เป็นต้น

ตัวอย่างของธุรกิจที่เป็นแหล่งผลิตสินค้า เช่น

โรงงานผลิต

รถยนต์ โรงงานผลิตเสื้อผ้า เป็นต้น

ธุรกิจบริการ

การให้บริการนั้น หมายถึงสิ่งที่ไม่มีตัวตน ไม่สามารถมองเห็นหรือจับต้องได้ แต่สามารถกำหนดราคา เพื่อซื้อ-ขายกันได้

ตัวอย่างเช่น การให้บริการของสถานเริงรมย์ บริการเสริมสวย บริการซักรีด บริการขนส่ง บริการด้านการสื่อสารของสถานที่ให้บริการเฉพาะนั้น ๆ เป็นต้น

ธุรกิจก่อตั้งมาเพื่ออะไร
(ธุรกิจมีวัตถุประสงค์อย่างไร)

วัตถุประสงค์ของธุรกิจ

การประกอบธุรกิจต่าง ๆ ไม่ว่าจะ เป็นธุรกิจประเภทใดก็ตาม
สิ่งที่ผู้ประกอบธุรกิจต้องการ คือ กำไร

แต่นอกจากกำไรแล้ว ยังมีสิ่งอื่นอีกที่ธุรกิจจะต้องคำนึงถึง เช่น

- ความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค
- ความรับผิดชอบต่อสังคม
- ความรับผิดชอบต่อลูกจ้างพนักงาน ฯลฯ

วัตถุประสงค์ของธุรกิจ

วัตถุประสงค์ของธุรกิจ (BUSINESS GOALS) ที่สำคัญมีดังนี้

1. เพื่อความมั่นคงของกิจการ

เมื่อธุรกิจเริ่มดำเนินการขึ้น เจ้าของธุรกิจก็มีความประสงค์
จะผลิตสินค้า หรือบริการเพื่อสนองความต้องการ
ของผู้บริโภคต่อไปอย่างต่อเนื่องโดยไม่มีที่สิ้นสุด

วัตถุประสงค์ของธุรกิจ

2. เพื่อความเจริญเติบโตของธุรกิจ

นอกจากความมั่นคงของกิจการแล้ว ธุรกิจยังต้องการ

ที่จะเจริญเติบโตขึ้นเรื่อย ๆ โดยการขยายกิจการให้ใหญ่ขึ้น

- มีสาขาเพิ่มขึ้น
- มีพนักงานเพิ่มขึ้น

เพื่อให้เกิดความมั่นคงทั้งทางการเงินและฐานะทางสังคม

วัตถุประสงค์ของธุรกิจ

3. เพื่อผลประโยชน์หรือกำไร

สิ่งที่จูงใจให้เจ้าของธุรกิจดำเนินธุรกิจต่อไป คือ กำไร

ถ้าธุรกิจไม่มีกำไรกิจการนั้นก็ไม่สามารถดำเนินต่อไปได้

การที่ธุรกิจจะมีกำไรได้นั้นคือ ต้องจำหน่ายสินค้าหรือได้รับค่าบริการ

ในราคาสูงกว่าค่าใช้จ่าย หรือต้นทุนที่ได้เสียไปในการผลิตสินค้าหรือบริการนั้น

วัตถุประสงค์ของธุรกิจ

4. เพื่อความรับผิดชอบต่อสังคม

การดำเนินธุรกิจจะต้องคำนึงถึงจารีตประเพณีศีลธรรมอันดีงามของสังคม

ด้วย ธุรกิจจะต้องไม่ดำเนินการที่ขัดต่อกฎหมายหรือขัดต่อประเพณี ศีลธรรม

อันดีงามของสังคม

วัตถุประสงค์ของธุรกิจ

ธุรกิจจะต้อง

- ดำเนินถึงผู้บริโภค
- ดำเนินถึงสภาพแวดล้อม
- ต้องช่วยพัฒนาชีวิต และความเป็นอยู่ของสังคมให้ดีขึ้น เช่น
การไม่ปล่อยน้ำเสียลงในแม่น้ำลำคลอง
การไม่ผลิตสินค้าที่มีสารพิษตกค้าง
การไม่ตัดไม้ทำลายป่า
การไม่ก่อให้เกิดมลพิษ ฯลฯ

จากวัตถุประสงค์ของธุรกิจดังกล่าว

จัดว่าเป็นวัตถุประสงค์ส่วนใหญ่ของธุรกิจเอกชน

แต่ยังมีการประกอบธุรกิจบางประเภทที่ไม่ได้หวังผลกำไร (SOCIAL PRESTIGE)

ได้แก่ กิจการประเภทสาธารณูปโภค (PUBLIC UTILITIES) ต่าง ๆ

เช่น

การดำเนินการกิจการของการไฟฟ้า

การประปา เป็นต้น

กิจการดังกล่าวดำเนินการโดยรัฐบาล ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประชาชนกินดีอยู่ดี

มีความสะดวกสบาย

ปัจจัยในการดำเนินธุรกิจ

4 M

การดำเนินธุรกิจต้องอาศัยหลาย ๆ ปัจจัยประกอบกัน

จึงจะเกิดกิจกรรม ในการประกอบธุรกิจ จะขาดปัจจัยใดปัจจัยหนึ่งไม่ได้

โดยทั่วไปปัจจัยพื้นฐาน ในการดำเนินธุรกิจมี 4 ประเภท เรียกว่า

4 M ได้แก่

ปัจจัยในการดำเนินธุรกิจ

4 M

คน (MAN) ถือว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุด เพราะธุรกิจต่าง ๆ เกิดขึ้นได้ ต้องอาศัยความคิดของคน มีคนเป็นผู้ดำเนินการหรือเป็นผู้จัดการ จึงจะทำให้เกิดกิจกรรมทางธุรกิจหลายรูปแบบ ซึ่งในวงจรธุรกิจมีคนหลายระดับ หลายรูปแบบ ทั้งระดับผู้บริหาร ผู้ใช้แรงงาน ร่วมกันดำเนินการ จึงจะทำให้ประสบความสำเร็จในการประกอบธุรกิจ

ปัจจัยในการดำเนินธุรกิจ

4 M

เงิน (MONEY) เงินทุนเป็นปัจจัยในการดำเนินธุรกิจอีกชนิดหนึ่งที่ต้องนำมาใช้
ในการลงทุน เพื่อให้เกิดการประกอบธุรกิจโดยธุรกิจแต่ละประเภท
ใช้ปริมาณเงินทุกที่แตกต่างกัน ธุรกิจขนาดใหญ่ย่อมใช้เงินทุนสูงกว่าธุรกิจขนาดเล็กกว่า
ดังนั้น ผู้ประกอบธุรกิจจึงต้องมีการวางแผนในการใช้เงินทุน และการจัดหาเงินทุน
อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้การดำเนินธุรกิจไม่ประสบปัญหาด้านเงินทุน
และก่อให้เกิดผลตอบแทนสูงสุด คู่กับเงิน ที่นำมาลงทุน

ปัจจัยในการดำเนินธุรกิจ

4 M

วัสดุหรือวัตถุดิบ (MATERIAL) ในการผลิตสินค้า ต้องอาศัยวัตถุดิบในการผลิตค่อนข้างมาก ผู้บริหารจึงต้องรู้จักการบริหารวัตถุดิบให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดต้นทุนด้านวัตถุดิบต่ำสุด อันจะส่งผลให้ธุรกิจมีผลกำไรสูงสุดตามมา

ปัจจัยในการดำเนินธุรกิจ

4 M

วิธีปฏิบัติงาน (METHOD) เป็นวิธีการในการปฏิบัติงานในแต่ละขั้นตอนของการดำเนินธุรกิจ ซึ่งต้องมีการวางแผนและควบคุม เพื่อให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ เกิดความคล่องตัว สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกกิจการ

ประโยชน์ของธุรกิจ

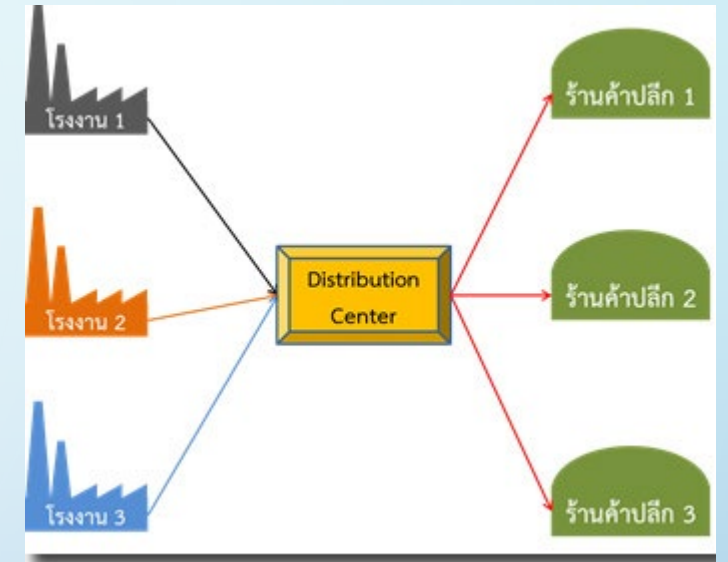
1. ธุรกิจผลิตสินค้าและบริการเพื่อสนองความต้องการของมนุษย์ในสังคม เนื่องจากความต้องการของคนเราแตกต่างกัน และมีความต้องการไม่มีที่สิ้นสุด โดยความต้องการของคนเราจะเพิ่มขึ้นตลอดเวลา เพื่อสร้างความพึงพอใจ และความสะดวกสบายแก่ตนเอง ธุรกิจจึงมีหน้าที่ในการจัดหาสิ่งต่าง ๆ มาบริการสนองความต้องการดังกล่าว

ประโยชน์ของธุรกิจ

2. ธุรกิจช่วยกระจายสินค้าจากผู้ผลิตไปสู่ผู้บริโภค

เมื่อธุรกิจประเภทผู้ผลิตสินค้า เช่น โรงงานอุตสาหกรรมผลิตสินค้าออกมาแล้ว การที่สินค้าจะกระจายไปสู่ผู้บริโภคได้นั้น จำเป็นต้องอาศัยธุรกิจ ประเภทอื่น ช่วยกระจายสินค้าไปสู่ผู้บริโภค เป็นต้นว่าธุรกิจการขนส่ง ทั้งทางบก ทางน้ำ ทางอากาศพ่อค้าคนกลาง การประชาสัมพันธ์ การบริการด้านการเงินของธนาคาร การสื่อสาร ฯลฯ

ประโยชน์ของธุรกิจ

3. ธุรกิจเป็นแหล่งตลาดแรงงาน

ในการดำเนินการธุรกิจมีความจำเป็นต้องใช้แรงงาน เพื่อทำการผลิตสินค้าหรือบริการ ดังนั้นการดำเนินธุรกิจจึงทำให้คนมีงานทำ สามารถหารายได้ เพื่อเลี้ยงตัวเองและครอบครัวได้ ทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ของคนในสังคมดีขึ้น นอกจากนี้การที่ธุรกิจกระจายไปอยู่ตามส่วนต่าง ๆ ของประเทศ ก็เป็นการ กระจายรายได้ และตลาดแรงงานไปสู่ท้องถิ่นอีกด้วย

ประโยชน์ของธุรกิจ

4. ธุรกิจเป็นแหล่งเพิ่มรายได้ให้แก่รัฐบาล

เมื่อการดำเนินธุรกิจมีผลกำไร ผู้ประกอบธุรกิจมีหน้าที่เสียภาษีให้รัฐบาลตามที่กฎหมายกำหนด ทำรายได้ของรัฐเพิ่มขึ้น และรายได้ดังกล่าว รัฐบาลนำไปใช้ในการพัฒนาประเทศ ได้แก่ การสร้างโรงพยาบาลสร้างถนน สร้างโรงเรียน ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นการสร้างคุณภาพชีวิต ให้เกิดแก่ประชาชน

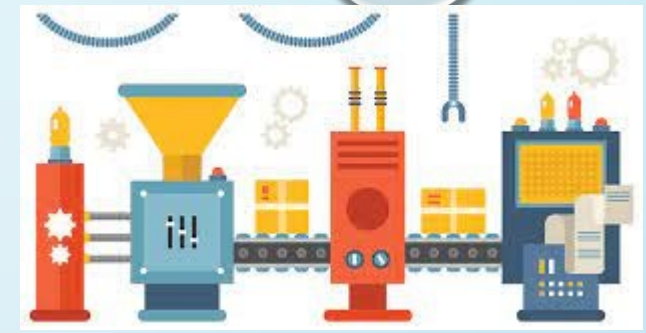
ประโยชน์ของธุรกิจ

5. ธุรกิจช่วยพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ

ในการผลิตสินค้าและบริการของธุรกิจในระยะแรก ๆ ก็เพื่อสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น จังหวัดและประเทศ แต่เมื่อธุรกิจขยายตัวเติบโตขึ้นสามารถผลิตสินค้าและบริการได้มาก จนเกิดความต้องการของคนในประเทศ จึงต้องส่งสินค้าออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศ ทำให้รายได้เข้าสู่ประเทศเป็นการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศได้อีกทางหนึ่ง

ประเภทของธุรกิจ

ในปัจจุบันมีธุรกิจเกิดขึ้นใหม่มากมายหลายธุรกิจ แต่สามารถแบ่งประเภท ธุรกิจได้
อย่างกว้าง ๆ เป็น 2 ประเภท คือ

1. ธุรกิจการผลิต (GOODS-PRODUCING BUSINESSES) ธุรกิจจะผลิตสินค้าที่จับต้อง
ได้ (TANGIBLE GOODS) ผ่านกระบวนการผลิตต่าง ๆ ธุรกิจประเภทนี้ต้องใช้เวลา
ลงทุนจำนวนมาก หรือ อาจเรียกได้ว่าเป็นธุรกิจที่ใช้ทุน เป็นหลัก (CAPITAL-
INTENSIVE BUSINESS) เช่นธุรกิจผลิตรถยนต์ ธุรกิจโทรคมนาคม เป็นต้น

ประเภทของธุรกิจ

2. ธุรกิจการบริการ (SERVICE BUSINESSES) ธุรกิจจะผลิตสินค้าที่ไม่มีตัวตน (INTANGIBLE GOODS) เช่นธุรกิจการเงิน ประกันภัย การค้าส่งค้าปลีก เป็นต้น ธุรกิจภาคบริการส่วนใหญ่เป็นธุรกิจที่ต้องใช้ แรงงานเป็นหลัก (LABOR-INTENSIVE BUSINESS) จึงเป็นธุรกิจที่ต้องให้ความสำคัญกับ ทรัพยากรมนุษย์ เป็นหลัก

ประเภทของธุรกิจตามลักษณะของกิจกรรม

การแบ่งประเภทของธุรกิจตามลักษณะของกิจกรรมที่ธุรกิจกระทำ
แบ่งออกได้ ดังนี้

ประเภทของธุรกิจตามลักษณะของกิจกรรม

1. ธุรกิจการเกษตร (AGRICULTURE) การประกอบธุรกิจการเกษตร ได้แก่ การทำนา การทำไร่ การทำสวน การทำป่าไม้ การทำปศุสัตว์ ฯลฯ

ประเภทของธุรกิจตามลักษณะของกิจกรรม

2. ธุรกิจอุตสาหกรรม (MANUFACTURING) การประกอบธุรกิจอุตสาหกรรม ได้แก่ ธุรกิจผลิตสินค้าเพื่ออุปโภค แบ่งเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

2.1 อุตสาหกรรมในครัวเรือน จัดเป็นอุตสาหกรรมขนาดเล็ก ใช้แรงงานเฉพาะสมาชิกในครอบครัวลงทุนไม่สูงนักส่วนใหญ่เป็นการใช้เวลาว่างจากการประกอบอาชีพหลัก คือ การทำนาทำไร่ ขณะที่รอเก็บเกี่ยวพืชผลก็ใช้เวลาว่าง มาทำอุตสาหกรรม ในครัวเรือน ได้แก่ อุตสาหกรรมทอผ้า อุตสาหกรรมเครื่องปั้นดินเผา อุตสาหกรรมทำเครื่องเขิน อุตสาหกรรมทำเครื่องจักสาน ฯลฯ

2.2 อุตสาหกรรมโรงงาน เป็นอุตสาหกรรมที่ผู้ผลิตสินค้ามีโรงงาน มีเครื่องจักรที่ใช้ในการผลิตสินค้าได้ครั้งละจำนวนมาก มีการจ้างแรงงานจากบุคคลภายนอก ได้แก่ โรงงานผลิตรถยนต์ โรงงานผลิตเฟอร์นิเจอร์ โรงงานผลิตอาหารสำเร็จรูป โรงงานผลิตพลาสติก ฯลฯ

ประเภทของธุรกิจตามลักษณะของกิจกรรม

3. ธุรกิจเหมืองแร่ (MINERAL) การประกอบธุรกิจเหมืองแร่ ได้แก่

การทำเหมืองแร่ชนิดต่าง ๆ

การขุดเจาะถ่านหิน

การขุดเจาะนำทรัพยากรธรรมชาติต่าง ๆ มาใช้

ประเภทของธุรกิจตามลักษณะของกิจกรรม

4. ธุรกิจการพาณิชย์ (COMMERCIAL) เป็นธุรกิจที่ทำหน้าที่กระจายสินค้าที่ผลิตจากอุตสาหกรรมต่าง ๆ ไปสู่ผู้บริโภค ทำให้ผู้บริโภคได้อุปโภคบริโภคสินค้า ตามความต้องการ ได้แก่

ธุรกิจพ่อค้าคนกลาง

ผู้ค้าส่ง

ผู้ค้าปลีก

ตัวแทนจำหน่ายสินค้าต่าง ๆ

ประเภทของธุรกิจตามลักษณะของกิจกรรม

5. ธุรกิจการก่อสร้าง (CONSTRUCTION) เป็นธุรกิจที่ทำหน้าที่ในการนำวัสดุต่าง ๆ ได้แก่ อิฐ หิน ปูน ทราย มาใช้ในการก่อสร้าง เช่น

การสร้างถนน

สร้างอาคาร

สร้างเขื่อน

ก่อสร้างโรงพยาบาล เป็นต้น

ประเภทของธุรกิจตามลักษณะของกิจกรรม

6. ธุรกิจการเงิน (FINANCE) เป็นธุรกิจที่ทำหน้าที่ส่งเสริมให้ธุรกิจอื่นทำงานได้คล่องตัวขึ้น เนื่องจากในการทำธุรกิจจะต้องเริ่มจากการลงทุน ซึ่งต้อง ใช้เงิน ในการลงทุน เช่น นำมาซื้อที่ดิน ปลูกสร้างอาคาร จ้างคนงาน ซื้อวัตถุดิบ ซื้อเครื่องจักร ฯลฯ ซึ่งถือว่าธุรกิจการเงินเป็น แหล่งที่ธุรกิจอื่น สามารถติดต่อใน การจัดหาทุนได้ นอกจากนั้นในการสั่งซื้อสินค้าจากต่างประเทศหรือส่งสินค้าไปขายต่างประเทศ ธุรกิจการเงิน จะทำหน้าที่เป็น ตัวกลาง ในการติดต่อซื้อขาย ชำระเงินระหว่างกัน ธุรกิจที่จัดเป็นธุรกิจการเงิน ได้แก่ ธุรกิจประเภทธนาคาร บริษัทประกันภัย บริษัทการเงิน

ประเภทของธุรกิจตามลักษณะของกิจกรรม

7. ธุรกิจให้บริการ (SERVICE) เป็นธุรกิจที่อำนวยความสะดวกสบายให้แก่
ผู้บริโภค ได้แก่

ธุรกิจการขนส่ง

ธุรกิจการสื่อสาร

ธุรกิจการท่องเที่ยว

ธุรกิจการโรงแรม ฯลฯ

ประเภทของธุรกิจตามลักษณะของกิจกรรม

8. ธุรกิจอื่น ๆ เป็นธุรกิจที่นอกเหนือจากธุรกิจประเภทที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ได้แก่
ผู้ประกอบการ อาชีพอิสระต่าง ๆ เช่น

วิศวกร

แพทย์

สถาปัตย์

ช่างฝีมือ

ประติมากรรม ฯลฯ

หน้าที่ในการประกอบธุรกิจ

ธุรกิจทุกประเภท ต่างมีหน้าที่ในการตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค
ในด้านต่าง ๆ

เพื่อให้ผู้บริโภคได้รับความพอใจสูงสุด

เกิดอรรถประโยชน์สูงสุด

สามารถบำบัดความต้องการของผู้บริโภคได้อย่างสมบูรณ์

หน้าที่ดังกล่าว ได้แก่

หน้าที่ในการประกอบธุรกิจ

1. การผลิต (PRODUCTION) เป็นกิจกรรมในการแปรรูปวัตถุดิบให้เป็นสินค้าหรือบริการ เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค ทำให้ผู้บริโภคเกิดความพึงพอใจในการบริโภค กระบวนการผลิตสินค้าหรือบริการมีหลายขั้นตอน จึงจะได้สินค้าหรือบริการตามที่ผู้บริโภคต้องการ ผู้ประกอบธุรกิจจะต้องมีความรู้ในการผลิตเป็นอย่างดี จึงจะทำให้ได้สินค้าหรือบริการที่มีคุณภาพดี มีต้นทุนที่เหมาะสม

หน้าที่ในการประกอบธุรกิจ

ปัจจัยสำคัญที่ผู้ประกอบการธุรกิจต้องพิจารณา ได้แก่

1. การเลือกทำเลที่ตั้ง
2. การวางผังโรงงาน
3. การออกแบบสินค้า
4. การกำหนดตารางเวลาการผลิต
5. การตรวจสอบสินค้า

หน้าที่ในการประกอบธุรกิจ

2. การจัดหาเงินทุน (CAPITAL) เงินทุนถือว่าเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญในการประกอบธุรกิจ ผู้ประกอบธุรกิจจึงต้องมีการบริหารเงินทุนอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งการจัดสรรเงินทุนในการดำเนินงานให้เกิดประโยชน์สูงสุด และการจัดหาเงินทุนมาใช้ในการประกอบธุรกิจ

หน้าที่ในการระดมทุน

แหล่งเงินทุน 2 แหล่ง ดังนี้

2.1 แหล่งเงินทุนภายใน (INTERNAL SOURCES) เป็นเงินทุนที่ได้จากเจ้าของกิจการ
อันได้แก่เงินที่นำมาลงทุน และจากกำไรสะสม

2.2 แหล่งเงินทุนภายนอก (EXTERNAL SOURCES) เป็นเงินทุนที่ได้จากการกู้ยืม
จากสถาบันการเงินภายนอกกิจการ เช่น ธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุนและ
หลักทรัพย์ บริษัทบริหาร ธุรกิจขนาดย่อย (บอย.) บริษัทประกันภัย เป็นต้น

หน้าที่ในการประกอบธุรกิจ

3. การจัดหาทรัพยากรด้านกำลังคน (HUMAN RESOURCE) คนถือเป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญมากที่สุดใน การประกอบธุรกิจ ผู้ประกอบธุรกิจจะต้องจัดหาบุคคลที่มีคุณภาพ และเหมาะสมกับตำแหน่งงาน โดยใช้หลักการ “จัดคนให้เหมาะกับงาน” (PUT THE RIGHT MAN ON THE RIGHT JOB) รวมทั้งเมื่อได้บุคลากรที่มีคุณภาพ และเหมาะสมกับงานแล้ว ผู้ประกอบธุรกิจยังต้องรักษาบุคลากรดังกล่าวให้ปฏิบัติงานอยู่กับองค์กรตลอดไปอย่างมีความสุข

หน้าที่ในการประกอบธุรกิจ

ในการจัดหาทรัพยากร ด้านกำลังคน ผู้ประกอบธุรกิจควรพิจารณาดังนี้

1. การวางแผนกำลังคน ด้านจำนวน คุณภาพและหน้าที่ความรับผิดชอบ
2. การสรรหากำลังคน
3. การคัดเลือกและการบรรจุ
4. การฝึกอบรม
5. การประเมินผลการปฏิบัติงาน

หน้าที่ในการประกอบธุรกิจ

4. การบริหารการตลาด เป็นกระบวนการที่ทำให้สินค้าหรือบริการถึงมือผู้บริโภค เพื่อตอบสนองความต้องการและสร้างความพึงพอใจสูงสุดแก่ผู้บริโภค ซึ่งการบริหารการตลาด ผู้ประกอบธุรกิจต้องอาศัยส่วนผสมทางการตลาด (MARKETING MIX) หรือเรียกว่า 4P'S เป็นเครื่องมือที่ทำให้ผู้บริโภคเกิดความพึงพอใจ

4Ps

P1: **ผลิตภัณฑ์ (PRUDUCT)** คือ สิ่งที่ธุรกิจเสนอขายเพื่อสนองความต้องการของผู้บริโภคให้พึงพอใจ ผลิตภัณฑ์อาจจะมีตัวตนหรือไม่มีตัวตนก็ได้ ผลิตภัณฑ์จึงประกอบด้วยสินค้า บริการ ความคิด สถานที่ องค์กรหรือบุคคล ซึ่งต้องมี **อรรถประโยชน์ (UTILITY)** มีมูลค่า (VALUE) ในสายตาของผู้บริโภคจึงจะขายได้

4Ps

P2: **ราคา (PRICE)** คือ มูลค่าผลิตภัณฑ์ในรูปตัวเงิน ผู้ประกอบธุรกิจต้องกำหนดราคาให้เหมาะสม เป็นที่ยอมรับของผู้บริโภค จึงจะสามารถจำหน่ายผลิตภัณฑ์ดังกล่าวให้แก่ผู้บริโภคได้ ซึ่งการกำหนดราคาขึ้นอยู่กับตัวผลิตภัณฑ์ กลุ่มตลาดเป้าหมาย การแข่งขัน บทบัญญัติตามกฎหมาย เป็นต้น

4Ps

P3: การจัดจำหน่าย (PLACE) คือ กิจกรรมการเคลื่อนย้ายผลิตภัณฑ์จากธุรกิจไปยังตลาดเป้าหมาย ผู้ประกอบธุรกิจต้องเลือกช่องทางการจัดจำหน่ายให้เหมาะสมกับประเภทของผลิตภัณฑ์ และจะต้องจัดจำหน่ายให้ทันกับความต้องการของผู้บริโภค จึงจะทำให้ผลิตภัณฑ์จำหน่ายได้

4Ps

P4: การส่งเสริมการตลาด (PROMOTION) คือ การติดต่อสื่อสารเกี่ยวกับข้อมูลระหว่างผู้ขายกับผู้ซื้อ เพื่อสร้างทัศนคติและพฤติกรรมการซื้อ โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะชักจูงให้เกิดการซื้อ ผู้ประกอบธุรกิจจำเป็นต้องเลือกการส่งเสริมการตลาดให้เหมาะสมกับผลิตภัณฑ์และกลุ่มตลาดเป้าหมาย ซึ่งเครื่องมือในการส่งเสริมการตลาดมีหลายประเภท อาทิเช่น การโฆษณา การให้ส่วนลด การให้ของแถม เป็นต้น

ผู้บริหารและธุรกิจ

ผู้บริหาร เป็น บุคคลผู้ซึ่งเป็นผู้จัดสรรและติดตามการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ของธุรกิจ

อาทิเช่น ข้อมูลข่าวสาร วัตถุดิบ เงิน และ บุคลากร เป็นต้น

นอกจากนี้แล้ว ผู้บริหารยังเป็นผู้ตั้งทีมบริหารงานในองค์การมาเพื่อกำหนดเป้าหมาย

ผู้บริหารมีชื่อเรียกตำแหน่งงานแตกต่างกันออกไปหลายลักษณะ อาทิเช่น

ผู้จัดการแผนก ผู้จัดการผลิตภัณฑ์ ผู้จัดการโรงงาน ผู้จัดการแผนก เป็นต้น

ผู้บริหารและธุรกิจ

โดยผู้บริหารไม่ว่าจะเป็นตำแหน่งใดก็มีหน้าที่ความรับผิดชอบโดยทั่วไป
คือเป็นผู้ที่พยายามทำให้กลุ่มบุคคลในธุรกิจ มาร่วมกันทำงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย
โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในองค์การธุรกิจ

ผู้บริหารแบ่งออกได้เป็นหลายระดับโดยตำแหน่งทางการบริหารจะแตกต่างกันไป
ตามกิจกรรมที่ผู้บริหารในแต่ละระดับชั้นการบังคับบัญชาดำเนินการ

ผู้บริหารและธุรกิจ

ผู้บริหารระดับต้น หรือ ผู้บริหารระดับปฏิบัติการ

(FIRST LINE OR OPERATION MANAGERS) เป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบโดยตรง
ต่อการผลิตสินค้า หรือ บริการ เช่น

- ผู้จัดการฝ่ายขาย
- หัวหน้าส่วน
- ซุปเปอร์ไวเซอร์ฝ่ายผลิต เป็นต้น

ผู้บริหารและธุรกิจ

ผู้บริหารระดับกลาง (MIDDLE MANAGERS) เป็นผู้ที่รับผิดชอบในการ กำหนด วัตถุประสงค์ หรือ เป้าหมายในการดำเนินงานให้มีความสอดคล้องกับเป้าหมาย ของผู้บริหารระดับสูง และ เป็นผู้ถ่ายทอดเป้าหมายของผู้บริหารระดับสูงมาเป็น เป้าหมายและแผนที่มีความเฉพาะเจาะจงสำหรับให้ผู้บริหารระดับต้นเพื่อนำไปปฏิบัติ ต่อไป เช่น หัวหน้าแผนก ผู้จัดการโรงงาน ผู้อำนวยการฝ่ายการเงิน เป็นต้น

ผู้บริหารและธุรกิจ

ผู้บริหารระดับสูง (TOP MANAGERS) ผู้บริหารระดับสูงเป็นผู้บริหารที่ รับผิดชอบ ต่อการดำเนินงานในภาพรวมและทิศทางการดำเนินงานขององค์กร โดยผู้บริหาร ระดับสูงจะเป็นผู้รับผิดชอบองค์กรในเรื่องการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง ตามสภาพแวดล้อมในการดำเนินธุรกิจ และการพัฒนาทัศนคติของบุคลากร ให้มีความมุ่งมั่นในการทำงานและมีส่วนหนึ่งที่ทำให้องค์กรบรรลุผล เช่น หัวหน้า เจ้าหน้าที่บริหารระดับสูง ประธานบริษัท รองประธานบริหาร เป็นต้น

REFERENCES

- อรทัย วาณิชดี. ธุรกิจทั่วไป. กรุงเทพฯ : ประสานมิตร, 2545.
- สุดาภิพย์ ดันตินิกุลชัย และศักดิ์ดา หงส์ทอง. ธุรกิจทั่วไป. กรุงเทพฯ : บริษัท สำนักพิมพ์เอมพันธ์ จำกัด, 2547.

[HTTP://LPN.NFE.GO.TH/E_LEARNING/LESSON1/UNIT1_6.HTM](http://LPN.NFE.GO.TH/E_LEARNING/LESSON1/UNIT1_6.HTM)

[HTTPS://WWW.NOVABIZZ.COM/BUSINESS](https://www.novabizz.com/business)

- วีระรัตน์ กิจเลิศไพโรจน์. การตลาดธุรกิจบริการ
- สมวงศ์ พงศ์สกาพร. SERVICE MARKETING
- ยุพาวรรณ วรรณวาณิชย์. การตลาดบริการ
- พท.ดร. ธธีร์ธร ธีระขวัญโรจน์ และสุพจน์ กฤษฏาธาร. การตลาดบริการ